

Skador på skog och jordbruk orsakade av klövvilt

Skogsstyrelsen

Viltförvaltarkonferensen 2018

Christer Kalén

Uppdrag och mål för skogen

- Kärnan i skogspolitiken
- Åtgärdsområden
- Koppling till viltförvaltning

Skogspolitiken

Skogspolitiken vilar på två jämställda mål, produktionsmålet och miljömålet. Som sektorsansvarig myndighet samarbetar vi med företrädare från skogsbruket och miljövärden för en uthålligt god avkastning och en rik och varierande skogsmiljö.

Skogsstyrelsens verksamhetsidé

- Vi arbetar för att skogens alla värden ska bidra till de globala målen för hållbar utveckling.
- Vi driver på för en omställning till ett biobaserat samhälle genom ökad skogsproduktion med levande skogar.
- Vi är en öppen och utvecklingsinriktad kunskapsmyndighet som arbetar i bred samverkan.

Strategi för Sveriges nationella skogsprogram

Vision

”Skogen, det gröna guldet, ska bidra till jobb och hållbar tillväxt i hela landet samt till utvecklingen av en växande bioekonomi”

Strategi med fem fokusområden

Ett kunskapskliv för ett hållbart brukande och bevarande av skogen

Handlingsplan med åtgärder

Kontinuerliga dialoger → 2030

Strategi för Sveriges nationella skogsprogram

Här konstateras att:

- Betesskador på tall är svåra till mycket svåra
- Betet försvårar återväxt av tall och lövträd och motverkar trädbildning av rönn, sälg, asp.
 - På sikt hotad biologisk mångfald knuten till dessa trädslag
 - Grandominerade landskap – konsekvenser för skogsproduktion, biol. mångfald, upplevelsevärden och foderresurs.
- Förvaltningssystemet bör justeras för bättre tillvaratagande av allmänna och enskilda intressen.
- En minskning av klövviltstammarna krävs för trovärdighet och kostnadseffektivitet ur ett samhällsperspektiv.

Samverkan om skogsproduktion

En av våra kontinuerliga dialoger

- Skogsstyrelsen initierade under våren 2017 en samverkansprocess, med uppgift att ta fram ett tydligt gemensamt ställningstagande kring skogsproduktion från skogssektor och stat.
- Företrädare för skogsnäringen, Skogsstyrelsen utgjorde sekretariat
- Fyra arbetsrapporter presenterades i januari 2018.
- Ur dessa rapporter har Skogsstyrelsen valt att precisera 13 insatsområden, viltskador är ett av dessa
- Rapporten ska nu ut på remiss

Samverkan om skogsproduktion

Viltskador anges som det viktigaste insatsområdet

- Anpassa klövviltpopulationen till skadeläget i förhållande till uppsatta mål, vilket innebär kraftfull sänkning av antalet klövvilt. Markägare och jägarkåren.
- Om skadenivåerna inte är på en acceptabel nivå till 2021 omprövas förvaltningssystemet i grunden möjligen via en Statlig offentlig utredning med beaktande av Kårén m.fl. (2018). Staten.
- Utvärdera myndighetshemvist för klövviltförvaltningen. Staten.
- Samhället bekostar Älgbetesinventeringen. Staten.
- Rådgivning om klövviltförvaltning med implementering av Mera Tallprojektet i hela landet. Skogsstyrelsen.
- Rådgivning om skogsskötselprogram som medför ökade fodermängder i den skötta skogen. Alla berörda.

Samverkan med NV i regeringsuppdrag

- Bakgrund: Bristande måluppfyllnad i älgförvaltning
- Uppdrag: Konkretisera målen och gör dem uppföljningsbara
- Föreslå även andra åtgärder som kan öka måluppfyllnad i älgförvaltningen
- Samarbeta med Skogsstyrelsen
- Avrapportering den senast 30 november 2018
- Detta blir myndigheternas förslag på hur vi bör utveckla dagens älgförvaltningssystem för bättre måluppfyllnad utan att förändra det i grunden

Skogsstyrelsen Viltskadepolicy

- NYLIGEN REVIDERAD
- Kvantitativa mål – *de flesta känner ni redan igen*
 - Sju av tio tallar ska vara oskadade av vilt vid fem meter
 - Viltskador på gran indikerar obalans
 - Ingen gran tallmark och tall på minst 25% av mellanmarkerna
 - Minst 10 stammar av RASE (rönn, asp, sälg och ek) per ha i äldre skog
- Följs upp med Äbin

Målnivå för skador på tall

- Högst 5 % (2 % i områden med låg bonitet, $SI \leq T18$) tallstammar har årligen uppkomna betesskador orsakade av hjortdjur
- Minst 85% tallstammar är oskadade av hjortdjur. Målet möjliggör att 7 av 10 förnygrade tallstammar förblir oskadade när inventerad ungskog uppnått 5 meters höjd

Målnivå för skador på gran

- Förekomst av betesskador på gran indikerar en obalans mellan skog och vilt.
- Skogsstyrelsen betraktar situationen som allvarlig när andelen gran med årligt uppkomna betesskador överskrider 1 %.

Målnivå för ståndortsanpassning

- Trädslag väljs utifrån ståndortsförhållanden.
 - Utpräglade tallmarker föryngras inte med gran.
 - På marker som passar både för tall och gran föryngras minst en fjärdedel med tall.

Mål om RASE

- I unga bestånd där rönn, asp, sälg eller ek (RASE) naturligt förekommer finns ett tillräckligt stort antal stammar för att uppnå långsiktig målsättning om minst tio vuxna trädindivider per hektar i den äldre skogen.
- För att detta mål ska uppnås ska det i den oröjda ungskogen finnas följande inslag av RASE.
 - I områden där andelen mager mark är 40% eller mer ska det finnas mer än 200 stammar av RASE per hektar varav 5 procent med gynnsam status.
 - I områden där andelen mager mark är mindre än 40 % ska det finnas mer än 400 stammar av RASE per hektar varav 10 procent med gynnsam status.

–